

M-Lab

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 800.000

Over de instelling

Stichting M-Lab (hierna: M-Lab), opgericht in 2019, is een plek waar jonge talentvolle schrijvers, componisten, regisseurs en andere makers terecht kunnen 'om musical te leren maken, te creëren en te innoveren'. De instelling richt zich op de *off-Broadway* musical: kleinschalig en experimenteel. De ontwikkeltrajecten volgen een methode die achtereenvolgens bestaat uit masterclasses, pitches, voorleesvoorstellingen, workshopvoorstellingen en volwaardige musicalproducties.

De instelling draagt dezelfde naam als het musicalproductiehuis dat in 2015 als gevolg van de bezuinigingen op cultuur haar deuren moest sluiten, maar is een nieuwe rechtspersoon. Ze heeft geen eigen locatie maar werkt nauw samen met de Meervaart in Amsterdam en Factorium in Tilburg.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.44 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur oordeelt positief over Stichting M-Lab, maar adviseert, na zorgvuldige weging van de aanvragen binnen dezelfde categorie, Stichting M-Lab geen subsidie toe te kennen.

De raad verwijst voor een toelichting op de afweging naar de inleiding bij deze categorie.

Het heropgerichte M-Lab stelt in haar plannen de maker centraal en beschrijft een gelaagd ontwikkeltraject. Ze biedt makers de gelegenheid in artistieke vrijheid te experimenteren, zonder dat hun werk altijd geschikt hoeft te zijn voor een groot publiek. De plannen dragen bij aan de verdere ontwikkeling van de *off-Broadway* musical, een genre dat door andere producenten in Nederland nauwelijks wordt beoefend. Ook is de raad positief over de structurele samenwerking met de Meervaart in Amsterdam-West en Factorium in Tilburg.

Er is echter ook een aantal aandachtspunten. In de aanvraag worden nog weinig concrete namen genoemd van talenten, begeleiders en regisseurs met wie M-Lab wil gaan werken. Ook mist de raad aandacht voor educatie en voor het bereiken van nieuwe publieksgroepen. Het plan is voor een erg groot percentage afhankelijk van de gevraagde BIS-subsidie. M-Lab zou nog actiever moeten werken aan de culturele diversiteit van de eigen organisatie en van de makers met wie zij werkt.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

In zijn sectoradvies Muziektheater uit 2019 adviseerde de raad een functie voor talentontwikkeling met specialisatie musical op te nemen in de landelijke subsidiesystematiek. Ook onderstreepte hij de noodzaak van experimenteeruimte voor musical: ruimte voor nieuwe verhalen en nieuwe composities, zonder dat die altijd direct aan hoeven te sluiten bij de vraag van een groot publiek. De plannen van M-Lab passen goed in dat profiel. De instelling komt op gedegen wijze tegemoet aan de behoefte van beginnende makers aan ontwikkelruimte. Tekstschrijvers, componisten, regisseurs en andere makers die zich op het vlak van musicaltheater willen bekwamen, kunnen bij M-Lab een gelaagd ontwikkeltraject doorlopen, beginnend met masterclasses en pitches. Concepten die daarvoor geschikt zijn, kunnen doorontwikkeld worden tot leesvoorstellingen, workshopvoorstellingen en volwaardige producties. De raad heeft vertrouwen in de beschreven methode en in het team dat de begeleiding coördineert.

M-Lab stelt de makers centraal en biedt hen ruimte om in artistieke vrijheid ideeën uit te proberen: niet alle uitingen worden doorontwikkeld tot volwaardige producties voor publiek. Vanuit dit experimenteerklimaat draagt M-Lab bij aan de genreontwikkeling van *off-Broadway* musicaltheater: actueel, vernieuwend en kleinschalig.

Omdat musicaltheater bij uitstek een publieksgericht genre is, hecht de raad er wel aan dat M-Lab verbinding maakt met het publiek. Hij vindt de ambitie om de ontwikkelde producties op ten minste vijftien podia te spelen ('M-Lab on Tour') dan ook positief en hij ziet tevens mogelijkheden voor samenwerking met collega-musicalproducenten in Nederland, zodat succesvolle M-Labproducties 'door kunnen stromen' naar andere speelcircuits.

M-Lab beschrijft een aantal producties die zij in de periode 2021 – 2024 wil realiseren. Het gaat deels om buitenlandse titels, deels om geheel nieuwe plannen die zijn voortgekomen uit pitches die al hebben plaatsgevonden. De beschrijvingen zijn actueel en aansprekend, maar het is opmerkelijk dat de instelling geen namen noemt van makers en talenten met wie zij wil gaan werken. Ook blijkt uit de aanvraag veelal niet, welke begeleiders zij wil inzetten, en wie, behalve artistiek leider Koen van Dijk, de producties gaan regisseren. De raad wijst erop dat een ontwikkelinstelling in de BIS voor haar artistieke continuïteit niet afhankelijk kan zijn van één of enkele artistiek leiders.

De raad is positief over de structurele samenwerking met de Meervaart (Amsterdam) en Factorium (Tilburg). Deze instellingen dragen op hun eigen manier bij aan de verbinding met de keten voor musicaltheater. Bovendien

faciliteert de decentrale opzet M-Lab in haar landelijke werking en vergroot die haar zichtbaarheid bij makers, performers, publiek en partners.

Vernieuwing

Het plan van M-Lab is in essentie op vernieuwing gericht; de experimenteer- en maakruimte voor *off-Broadway* musicaltheater die zij voorstaat, is onmiskenbaar van toegevoegde waarde op de bestaande musicalactiviteiten in Nederland en voorziet in een behoefte van makers.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

M-Lab draagt zorg voor een eerlijke beloning van alle medewerkers (in dienst en ingehuurd) door de cao Toneel en Dans toe te passen, inclusief de richtlijnen voor loonindexering. Eventueel overwerk wordt gehonoreerd of gecompenseerd in vrije uren. Werknemers zijn verzekerd tegen ziekte, arbeidsongeschiktheid en pensioen. Ook is er in de begroting rekening gehouden met een scholingsbudget. M-Lab hecht eraan voor alle medewerkers een veilige en prettige werkomgeving te realiseren en evalueert dit regelmatig met hen.

Begroting en dekkingsplan zijn duidelijk toegelicht en laten in de loop van periode 2021 – 2024 een organische groei van de activiteiten zien. Als relatief nieuwe instelling kan M-Lab naar eigen zeggen in haar standplaats Amsterdam nog geen structurele subsidie aanvragen. Mede daardoor maakt de gevraagde BIS-bijdrage een erg groot deel uit van het dekkingsplan. De raad vindt het positief dat M-Lab die percentuele afhankelijkheid in de loop van de periode 2021 – 2024 wil verkleinen, onder meer door stijgende publieksinkomsten, maar vindt de beoogde inkomsten uit private bronnen en het bedrijfsleven relatief behoudend ingeschat; de instelling zou daar sterker op kunnen inzetten.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Uit de aanvraag blijkt niet dat M-Lab beleid voert op educatie. Daar laat ze een verantwoordelijkheid liggen – zeker gezien haar ambitie aan te sluiten bij wat er in de samenleving leeft.

Wel formuleert zij een uitgebreide visie op haar publiek. Musical is een genre met een relatief lage ‘instapdrempel’, maar biedt volgens M-Lab mogelijkheden voor verdieping, verbreding en experiment. Vanuit de oude stichting heeft het merk M-Lab nog een zekere bekendheid en een kern van volgers in het hele land. Door op twee locaties te gaan werken en tournees te plannen langs ten minste vijftien podia, wil de instelling het publiek verder vergroten. Ook diversifiëring van het publiek heeft de aandacht, door in de musicals diverse onderwerpen aan de orde te stellen en met makers en performers met verschillende culturele achtergronden te werken. In de aanvraag ontbreekt echter een concreet plan van aanpak om nieuwe

doelgroepen voor musical te bereiken.

Geografische spreiding

M-Lab is statutair gevestigd in Amsterdam en heeft daar goede relaties met onder meer de kunstvakopleidingen, net als in de rest van het land. De instelling kiest ervoor geen eigen werk- of presentatielocatie te hebben en werkt daarom samen met de Meervaart (Amsterdam) en Factorium (Tilburg), die beide betrokken zijn bij het scouten van talentvolle makers en performers, ruimte bieden voor masterclasses en beschikken over podia waar de workshopproducties gespeeld zullen worden. Door op twee plekken te werken vergroot M-Lab bewust haar bereikbaarheid, zowel voor makers en uitvoerenden als voor publiek. De raad vindt dat een sterke keus en ziet de meerwaarde van het werken in Tilburg, dat zich als musicalstad profileert en met de MusicAllFactory (Factorium) en de Academie voor Muziek- en Musicaltheater (Fontys) een relevante infrastructuur voor het genre heeft. Ook vindt hij het een goede ambitie om de decentrale opzet de komende jaren uit te breiden naar andere delen van het land via samenwerking met meer partners.

Ten slotte beschrijft M-Lab een samenwerking met vijftien theaters in het land met middenzalen, waar producties gespeeld zullen worden ('M-Lab on Tour'). De raad merkt op dat niet alle genoemde podia over een middenzaal beschikken en is er daardoor niet van overtuigd dat de afspraken met deze instellingen al zo definitief zijn als ze worden beschreven.

Toepassing Fair Practice Code

M-Lab reflecteert prima op de Fair Practice Code. De instelling hanteert de cao Toneel en Dans voor zowel personeel met een dienstverband als ingehuurde krachten. Auteursrechten worden niet overdragen aan de producent, maar blijven bij de auteurs. Die ontvangen een auteursrechtvergoeding vanaf het moment dat de productie is opgenomen in 'M-Lab on Tour'. De instelling maakt zich sterk voor een veilige en aangename werkplek door persoonlijke aandacht aan alle medewerkers te besteden en geregeld evaluatiemomenten in te plannen. Ook neemt M-Lab deel aan de sociale dialoog over eerlijke beloning. Uit de aanvraag blijkt niet dat de instelling lid is van een koepel of brancheorganisatie.

Toepassing Governance Code Cultuur

M-Lab hanteert een raad-van-toezichtmodel met vier onbezoldigde toezichthouders, die door hun verschillende achtergronden korte lijnen garanderen naar de (commerciële) theaterproducenten, gesubsidieerde gezelschappen, schouwburgen en opleidingen. Eén van hen fungeert tevens als vertrouwenspersoon. Men is alert op belangenverstrengeling. Volgens M-Lab moet de toepassing van de Governance Code Cultuur nog nader worden uitgewerkt. In 2021 stelt zij een implementatieplan op en legt

zij afspraken vast in een reglement. De toepassing van de code is, omdat M-Lab een relatief jonge instelling is, nog niet goed te beoordelen.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

M-Lab reflecteert goed op de Code Diversiteit en Inclusie. Haar ervaring is, dat het voor het bereiken van een divers publiek van belang is met een divers samengestelde cast en crew te werken en onderwerpen te kiezen die aansluiten bij hun belevingswereld.

Het bestaande buitenlandse repertoire is inhoudelijk gezien vaak al divers, met onderwerpen als homoseksualiteit en etnisch profileren. Voor de nieuwe Nederlandse musicals gaat de instelling actief op zoek naar *creatives* en performers met een diverse achtergrond. Daartoe werkt zij samen met Lucia Marthas Institute for Performing Arts en met de Meervaart, Bijlmer Parktheater, Podium Mozaïek en De Nieuwe Vorst: podia met een divers samengesteld netwerk. De raad merkt hierbij op, dat de pitchdeelnemers tot nu toe een nog weinig divers beeld geven.

Het is volgens M-Lab een uitdaging om bestuur en organisatie meer divers te maken. Zij zegt tijd en geld te hebben gereserveerd, om hier in de werving aandacht aan te besteden. De raad mist daarbij een meer concrete aanpak.